

könyv blvstán -, hogy szelektív hulladékgyűjtéssel a hulladékok egy részének újrahasznosítására is gondoljunk? Márpedig ez is pedagógia. Persze – főleg kezdetben – valamivel több odafigyelést igényel, mint mindent egy helyre dobálni. Közben azonban szépen felépül a gyerekekben egy újfajta kultúra, amit még azzal is elősegíthetünk, ha tanulási projektet szervezünk például a hulladék témájában. „A háztartási hulladékok témakörre – írja a könyv – komplex kör-

nyezeti oktatási tematika építhető fel, hiszen kapcsolódási pontja van a nyersanyagkészletekkel, energiával, ipari gyártási folyamatokkal és kibocsátásokkal, a szállítással, közlekedéssel, vizsgálhatók a segítségével globális, regionális és helyi környezeti problémák.”

Ezek után talán felesleges is a jótanács: minden iskola, amelyek súlyt fektet az ökológiai szemlélet érvényesítésére a nevelésben, sok segítséget kaphat ettől a remek kis füzetből.

Megrendelhető az alábbi címen: ÖKO STUDIO 9028 Győr, Vándor u. 9.

(Kalus György: A bezöldült pedellus. Tanácsok, javaslatok az iskolák környezetbarát üzemeltetéséhez. Ökológiai Stúdió Alapítvány, Győr, 1994.)

Hortobágyi Katalin

Az első lépéstől az utolsóig, avagy az afázia komplex logopédiai terápiája

Az afázia a jelenlegi terápiás szemlélet szerint a nyelvi képesség olyan zavara, amely a nyelv tökéletes elsajátítása után az agy verbális kommunikációban szerepet játszó meghatározott területeinek agyi érbetegség vagy baleset következtében előállt károsodása miatt alakul ki. Az eltérő súlyosságú beszéd-, olvasás-, írászavaron kívül a betegség leggyakrabban fennmaradó tünetei a végtagokon észlelhető bénulás vagy érzéskiesés, valamint a látótérzavar, esetleg látótérkiesés.

A magyarországi adatok szerint évi kb. 3-4 ezer olyan új afáziás beteggel kell számolni, akik logopédiai terápiát igényelnek. Az ő rehabilitációjuk a mai napig nincs megoldva. Ennek számos oka van. Az okok közül most talán az egyik legfontosabb szűnt meg, nevezetesen a logopédusok számára elengedhetetlen terápiás anyag hiánya. A legtöbb logopédus ugyanis azért ódkodott az ilyen betegekkel való foglalkozástól, mert nem állt rendelkezésére magyar nyelvű segédanyag. Ezt az igényt felismerve szü-

letett meg *Hegyí Ágnes*: Afáziaterápiák. Javaslat az afázia kognitív nyelvi terápiájára és *Cseh Katalin-Hegyí Ágnes*: Gyakorlatok az afázia kognitív nyelvi terápiájához című könyve.

Az elsőként említett mű elméleti összeállítás, amely két részből áll. Az első részben a szerző áttekinti az eddigi terápiás elméleteket (a didaktikus, behaviorista, stimuláló, pragmatikus, neoklasszikus, neurolingvisztikai, kognitív és neuropszichológiai terápia iskolái) azok előnyeivel és hátrányaival egyaránt, valamint kiegészíti azokat kritikai megjegyzéseivel is.

A második részben ismerteti a szerző a globális afáziásoknál alkalmazott saját terápiás eljárást, amelyet több éves klinikai gyakorlata során dolgozott ki. Célja a zavart nyelvi képesség újbóli felépítése a beteg kognitív képességeinek tudatos mozgósításával. Ebben központi szerepe van az olvasás és írás funkcióinak. A terápia több, egymásra épülő szakaszra bontható: aktívizáló szakasz, szindrómaspecifikus gya-

korlatok szakasza (a hangfelidőzés, a szóalkotás, a mondatalkotás és a szövegalkotás szintjén), valamint a konszolidáló szakasz. Az egyes szakaszoknál a szerző röviden utal a használandó eszközökre, módszerekre és a terápiás óra menetére is. A könyv elsősorban elméleti ismereteket tesz közzé, mely az igen terjedelmes bibliográfiájával további segítséget ad a témában mélyebben elmerülni szándékozókknak.

A másodikként említett mű az afáziások kezelésére összpontosít, azaz olyan feladatsort ad közre, amely mindenféle típusba tartozó afáziás beteg terápiájánál az első találkozástól kezdve jól alkalmazható. Olyan segédeszközt szándékoztunk összeállítani, amely egy magában elégséges a terápia első lépésétől az utolsóig (az aktívizáló szakaszhoz feltétlenül szükséges az elemi iskolások számára készült „Logikai készlet”). A feladatsorozat elvégzése után célszerű szituációs gyakorlatokkal, olvasmányok feldolgozásával szinten tartani az elért nyelvi képességet. Ezt a kötet az alkalmazás logopédus személyiségére, kreativitására bízta.

A gyakorlóanyag felépítésének három fő alapelve van. A leglényegesebb, hogy módszerünk az olvasás és írás segítségével működteti a nyelvi információfeldolgozó folyamatokat, és ezen keresztül állítjuk helyre a nyelvi képességet, juttatjuk el betegünket a kontrollált beszédhez. A második alapelve, hogy a szakaszok (fejezetek) (Akti-

vizáló szakasz, Gyakorlatok a hang-betű felidőzés szintjén, Gyakorlatok a szóalkotás szintjén, Gyakorlatok a mondatalkotás szintjén, Gyakorlatok a szövegalkotás szintjén) egymásutánisága megfelel a nyelvi rendszer felépítésének. A harmadik pedig, hogy a feladatokat elvégzése nem „magolásra”, hanem a nyelvtani szabályok önálló felfedezésére, gondolkodva tanulásra sarkall. A könyv kivitele, azaz a rendszertől kiemelhető lapok, valamint a könyv végén található Mutatóban szereplő fejezetek azt a célt szolgálják, hogy az egyes betegek eltérő tüneteikhez igazodó, célirányos gyakorlatokat állíthassunk össze. Itt említjük meg, hogy egy új anyag rész kezdetét a lap jobb felső sarkában lévő kinyújtott mutatóujj jelzi. Amennyiben egy anyag rész több lapból áll, akkor a lap tetején egyre több kinyújtott ujj látszik a kézen.

Az egymásra épülő szakaszok elején olvasható útmutatókban térünk ki az adott szakasz jellegzetességeire. A feladatok jellegéből adódik, hogy a megoldásokban a terápia előreladtaival egyre nagyobb a beteg szabadsága. A megoldásnak az legyen a vezérlő szempontja, hogy a nyelv szabályainak, a beteg és a terapeuta személyiségének egyaránt megfeleljen.

Végül nem tehetek mást, minthogy javasoljam a művek elolvasását, az abból megismerhető elméleti és gyakorlati tudásanyag kipróbálását.

(Hegyí Ágnes: Afáziaterápiák. Javaslat az afázia kognitív nyelvi terápiájára. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1995.)

Cseh Katalin-Hegyí Ágnes: Gyakorlatok az afázia kognitív nyelvi terápiájához. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1995.)

A könyvek a következő üzletekben kaphatók:

Bárzsi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola jegyzetboltja. Budapest, VII., Bethlen Gábor tér 2.

Krasznár és Fiai Könyvesbolt. Budapest, VII., Damjanich-u. 58.

Mentor Könyvesbolt. Budapest, VII., Rákóczi út 54.

Contents

National Conference on School Boards '95

- Gábor Fodor*: The School Board – an Opportunity for the Development of the Local Society (Page 4)
- Zoltán Báthory*: The Role of School Boards in the Bipolar Regulation of Public Education (Page 7)
- Gábor Halász*: The School Board and the Negotiation of Local Interests (Page 14)
- János Szüdi*: Legal Regulations Concerning School Boards (Page 22)
- Ilona Liskó*: School Board Relations (Page 27)
- Mrs György Valent*: The School Board as Seen by the Headmaster (Page 36)
- Lajos Sári*: School Boards, Teaching Staff and School Management (Page 42)
- Beáta Kotschy*: The School Board and Parents' Representatives (Page 45)
- Péter Koltai*: Students on School Boards (Page 52)
- Györgyi Csefi*: Regional Support for School Boards (Page 57)

Hungarian Schools – The First One Thousand Year

- Miklós Mann*: Education in Budapest in the Austro-Hungarian Monarchy (Page 64)
- Péter Tibor Nagy*: The Church and the Modernization in the History of Education (Page 73)

Viewpoints

- „The world of literature cannot be divided by political borders” *Gábor Kronsteint's* interview with Hungarian Writers' Association President *Béla Pomogáts* (Page 88)

International Baccalaurate

- Gabriella Frank, Zsuzsa Gergely and Marianna Vukovics*: Foreign Languages in the Educational System of IB Programmes (Page 94)

Review

- An European Forum on the Educational Administration in Ex-Communist Countries (*Péter Bajomi-Lázár*) (Page 100)
- Synthesis and/or Compilation: a recent review of publications on education through art (*László Trencsényi*) (Page 103)
- On a Worriing booklet (*Katalin Hortobágyi*) (Page 107)
- From the First Step to the Last Step, or Complex Logopedical Therapie of the Aphasia (*Katalin Csefi*) (Page 109)

Inhalt

Schulforum-Seminar '95

- Gábor Fodor*: Schulforum: Chance für die Entwicklung der regionalen Gesellschaft (S. 4)
- Zoltán Báthory*: Das Schulforum und die bipolare Regelung des Unterrichtswesens (S. 7)
- Gábor Halász*: Schulforum und die Abstimmung der regionalen Interessen (S. 14)
- János Szüdi*: Gesetzlicher Hintergrund der Funktion des Schulforums (S. 22)
- Ilona Liskó*: Kontakte des Schulforums (S. 27)
- Frau György Valent*: Schulforum aus der Sicht des Schulleiters (S. 36)
- Lajos Sári*: Schulforum-Lehrerkollegium-Schulleitung (S. 42)
- Beáta Kotschy*: Schulforum und Interessenvertretung der Eltern (S. 45)
- Péter Koltai*: Schüler im Schulforum (S. 52)
- Györgyi Cseh*: Regionale Hilfe für das Schulforum (S. 57)

Die tausendjährige ungarische Schule

- Miklós Mann*: Unterrichtswesen in Budapest während des Dualismus (S. 64)
- Péter Tibor Nagy*: Die Kirche und die Modernisation in der Erziehungsgeschichte (S. 73)

Ansichten

- „Die Welt der Literatur kann durch Grenzen nicht getrennt werden“ – Interview mit *Béla Pomogáts*, dem Präsidenten des Schriftstellerbundes (*Gábor Kronstein*) (S. 88)

Internationale Reifeprüfung

- Gabriella Frank-Zsuzsa Gergely-Marianna Vukovits*: Fremdsprachen im Unterrichtssystem der Internationalen Reifeprüfung (S. 94)

Kritik-Beobachter

- Europäisches Forum über die Unterrichtsverwaltung in den postsozialistischen Ländern (*Péter Bajomi-Lázár*) (S. 100)
- Synthese und/oder Kompilation? – Über die neue, in der Kunstpädagogik anwendbare Literatur (*László Trencsényi*) (S. 103)
- Vom ersten bis zum letzten Schritt, oder die komplexe logopädische Therapie der Aphasie (*Katalin Hortobágyi*) (S. 107)
- Über ein beunruhigendes Büchlein (*Katalin Cseh*) (S. 109)

Bicsi Zsófia, 13 éves

1996. évi 3. számunkból technikai hiba folytán lemaradt a 9. Európai Olvasáskonferencia előadásainak anyagát válogató három vendégszerkesztő neve.

A válogatást Horváth Zsuzsa, Kádárné Fülöp Judit és Nagy Attila szerkesztették. A hibáért vendégszerkesztőinktől és olvasóinktól elnézést kérünk.